

Opptrapping mot 2005: Konferanser, skriftserie og bøker

Nedteilingen er igang: Det er i skrivende stund 105 dager igjen til 2005: Markeringen av hundreårsjubileet for unionsoppløsningen planlegges intensivt både i Norge og til dels i Sverige, ikke minst blant historikerne og historisk interesserte. Den merkbart økende interessen møtes med et vell av konferanser, bøker, utstillinger og arrangementer.

Prosjekt 1905 innleder feiringen allerede 4. november i år: 100 år etter unionens 90-årsdag, som ble forsiktig feiret i begge land, inviterer vi til svensk-norsk konferanse om nasjonale symboler og ritualer: Konferansen på Voksenåsen i Oslo 4. - 5. november har tittelen: *Nasjon og union - symbolikk og ritualer i Norge og Sverige 1800-2005*, og er åpen for alle interesserte. Deltakere er blant andre Jonas Frykman og Tor Bomann Larsen.

Svensk-norsk kalender:

"Nasjon og union - symbolikk og ritualer i Norge og Sverige 1800-2005, Voksenåsen 4. - 5. nov.04; Veiledningsseminar for studenter, Voksenåsen, 16.-17.nov. 2004; 1905-seminar aug.-nov. 2004, annhver onsdag 16.15-18.00, sem.rom 410, NHA, Univ. i Oslo.

Prosjekt 1905s planlagte konferanser i 2005:

28.-29.april, Norsk Folke-museum, Oslo: Unionen - kontakt og konflikt.

18.mai, Nordiska Museet, Stockholm: 100 år etter unions-oppløsningen - perspektiver på norsk-svenske relasjoner.

Andre arrangementer der Prosjekt 1905 medvirker:

(NB! Dette er en foreløpig oversikt, mye mangler og det kan bli endringer:)

11.-13.mars: Humaniora-dagene, Univ. i Oslo

21.-24.april: Svenska historikermötet, Uppsala

8.juni: Historieseminar og lansering av Jubileumsverket, Voksenåsen

Bøker og skriftserie

Flere bøker relatert til 1905 og siste fase av unionen er nettopp utkommet: Unionsstriden og 1905 sett gjennom sentrale svenske kvinner er temaet for Inger Hammars bok: *För freden och rösträtten. Kvinnorna och den svensk-norska unionens sista dagar* (Nordic Academic Press, Lund 2004). Her løftes nye perspektiver fram: på kvinnenes rolle i 1905 og på svenske reaksjoner på unionsoppløsningen.

Kontrafaktiske spekulasjoner rundt blant annet 1905 er temaet i Øystein Sørensens nylanserte bok: *Historien om det som ikke skjedde. Kontrafaktisk historie* (Aschehoug, Oslo, 2004). Hva ville skjedd om unionen ikke var blitt oppløst i 1905, eller om det hadde blitt krig mellom Norge og Sverige i 1905 er blant scenariene som drøftes. Interessen rundt boka har vært svært stor. Stor interesse har det også vært for Lars Roar Langslets Sigurd Ibsen-biografi: *Sønnen* (Cappelen, Oslo, 2004). Sigurd Ibsen er allerede studert innenfor Prosjekt 1905 gjennom Bjørn Arne Steines hovedoppgave fra 2001. Den utgis nå som første bind i Prosjekt 1905s skriftserie senere i høst, under tittelen: *Sigurd Ibsen. Nasjon, politikk og kultur*. De to andre studiene som utgis i høst er: Lars Kjetil Köber: *"verre enn unionen med Sverige"*. *Om bruken av unionsbegrepet og historiske sammenligninger med unionen med Sverige i EEC/EF/EU-debattene 1961-1994*, (fra 2001) og Per Jostein Ringsbys studie av det norske statsministerembetet i Stockholm, særlig i Blehrs og Qvams statsministerperioder 1898-1903, innlevert som hovedoppgave i vår. Prosjekt 1905s enkle skriftserie vil bestå av enkelte av prosjektets hovedoppgaver, og utgis i samarbeid med Voksenåsen og Riksbankens Jubileumsfond. Skriftene vil bli sendt ut til Prosjekt 1905s nettverk og andre interesserte.

1905-nettstedet, som ble lansert tidligere i år, forbedres fortsatt, og endel av artiklene samt tidslinjen vil finnes i engelsk versjon i høst, støttet av Utenriksdepartementet. På www.nb.no/baser/1905 finnes store mengder materiale om og fra 1905, og nettstedet er i hyppig bruk. En del av nettstedet er et eget skoleopplegg for ungdomsskolen og videregående skole. Som en videreutvikling av dette utarbeides nå et undervisningshefte samt en mappe med reproduksjoner på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet. Dette skal sendes ut til norske ungdomsskoler og videregående skoler på nyåret. Ansvarlige for opplegget

16.-19.juni: De norske historiedagene, Trondheim
26.-28.aug.: 1905 - historia i de nordiska samhällena, Lunds Universitet

14.sept.: Riksdagen, Sth.

16.-18.sept: De svenska historiedagarna, Oslo

23.september: Demokrati-konferanse, Karlstad

29.sept.-2.okt:Bokmässan i Göteborg.

I tillegg blir det en rekke utstillingsåpninger, fra februar (Maihaugen) til november (Livrustkammaren)

Følg med på: www.hundrearsmarkeringen.no

hf.uio.no/hi/Prosjekt1905

Utkommer 2005:

Bo Stråth: Union och demokrati. De förenade rikena Sverige-Norge 1814-1905;

Francis Sejersted: Sosialdemokratiets tidsalder. Norge og Sverige i det 20.århundre; Øystein Sørensen og Torbjörn Nilsson (red.): Antologi om 1905; Antologi om svensk-norske relasjoner i 200 år.(arb. titler). En rekke andre bøker om 1905 og svensk-norske forhold er planlagt.

Samarbeidspartnere:
*Jubileumsverket,v/prof.
Bo Stråth og Francis Sejersted
*Hundreårsmarkeringen - Norge 2005 as
*Riksbankens Jub.fond
*Voksenåsen
* Historisk institutt, UiO
* Norsk Folkemuseum, Nordiska Museet, Livrustkammaren, Maihaugen
*1905-nettstedet:
Riksarkivene i Norge og Sverige, Nasjonalbiblioteket, Kungl. bibl. Sth.
*Utdannings- og forskningsdep.
* Utenriksdepartementet

er Harald Frode Skram, Anita Haslund og Ruth Hemstad. Det er også planer om en norsk-svensk historierelatert skolekonkurranse neste år, i regi av de to lands utdanningsdepartementer. 1905-nettstedet og Prosjekt1905 er også involvert i planene om en konkurranse for svenske historiestudenter, initiert av Norden i Fokus i Sverige, i samarbeid med Riksbankens Jubileumsfond.

Hovedoppgaver og oppsatser

I tillegg til Per Jostein Ringbys hovedoppgave: "Det norske statsministerembetet i Stockholm. En analyse av Otto Albert Blehr og Ole Anton Qvams statsministerperioder i Stockholm mellom 1898 og 1903" ble også Eirik Holmens: "Sveriges rätt til Norge. Förbundet Sveriges rätt og Svenska nationalföreningen. To svenske nasjonale foreninger og deres unionssyn 1893-1904" innlevert ved Historisk institutt, Universitetet i Oslo, våren 2004. I Stockholm innleverte Eva Gyllberg sin D-opsats: "Telegram till kungen. En undersökning om vad människor i Sverige förmedlade för åsikter om unionskonflikten 1905 i telegrammen de skrev til kung Oscar II." Alle disse oppgavene ligger nå ute på prosjektets hjemmesider, der nå i alt 10 hovedfagsoppgaver og et par svenske oppsatser kan leses i fulltekst: www.hf.uio.no/hi/Prosjekt1905
Våren 2004 ble 2 nye masterstudenter knyttet til prosjektet, begge med militære temaer. 18 studenter er nå tilknyttet prosjektet.

Faglige arrangementer - planer 2005

Prosjekt 1905s seminar-rekke på Historisk institutt har vært i gang siden august, og holdes fram til 3.november. I august avholdt rettshistorieprosjektet ved det juridiske fakultet et interessant seminar om rettslige aspekter ved den svensk-norske unionen og dens oppløsning. Bidragene herfra inngår i en publikasjon som kommer ut neste år.

Høstens konferanse for Prosjekt 1905 holdes som nevnt 4.-5.november, og neste år er en rekke konferanser planlagt der Prosjekt 1905 er arrangør eller medvirker. Oversikt og program vil legges ut på hjemmesidene etterhvert, samt på www.hundrearsmarkeringen.no.

Listen over noen av de viktigste datoene ser foreløpig slik ut:

11.-13. mars: Humanioradagene ved Universitetet i Oslo skal handle om forholdet mellom Norge og Sverige, og ledes av prof. Ole Kristian Grimnes.

21.-24. april: Svenska historikermötet i Uppsala.

28.-29.april: Prosjekt 1905s lansering av de to antologiene - en om 1905 og en om svensk-norske relasjoner i et 200-årsperspektiv, utgis av Aschehoug og Carlssons - og norsk avslutningskonferanse. Holdes på Norsk Folkemuseum i tilknytning til åpningen av den norsk-svenske utstillingen og av utstillingen "Danmark og Norge 1700-1905", som åpnet på det nationalhistoriske museum på Frederiksborg 10.sept. i år.

18. mai: Prosjekt 1905s svenske avslutningskonferanse på Nordiska Museet i Stockholm. Svensk lansering av antologiene. Inngår i de norske dagene i Stockholm den uken.

8. juni: Lansering av Jubileumsverket på Voksenåsen i Oslo. Historieseminar med bl.a forfatterne Bo Stråth og Francis Sejersted.

16. - 19.juni: De norske historiedagene, Trondheim

14. sept.: Konferanse på Riksdagen i Stockholm m. bl.a. Evert Vedung

16.-18.sept: De svenska historiedagarna, Oslo

En rekke andre historiekonferanser og flere historierelaterte utstillinger er under planlegging.

Nettverksprosjektet Prosjekt 1905 arbeider med den svensk-norske historiefaglige markeringen av hundreårsjubileet for unionsoppløsningen. Prosjektet samarbeider med og støttes av Hundreårsselskapet - Norge 2005 as og Riksbankens Jubileumsfond.

Ta kontakt for mer informasjon eller om du ønsker nettverkstilknytning:

Ruth Hemstad, prosjektkoord., Historisk institutt, UiO, pb. 1008 Blindern, N-0315 Oslo.

Tlf: + 47 22 85 68 76, fax: + 47 22 85 52 78, e-post: ruth.hemstad@hi.uio.no